

Asia: VN/29084/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi - ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen

Lieventämishierarkiavelvoite ja luontoteko

Valitkaa alla olevista näkemyksenne mukainen vaihtoehto ja esittäkää sille perustelut lausunrossanne.

Vaihtoehto 2: Lieventämishierarkian noudattamisvelvollisuutta ei pidä kirjata luontotekojen osalta lainsäädäntöön.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä "MaRa") kiittää pyynnöstä lausua hallituksen esitysluonnoksesta ja toteaa siitä seuraavaa:

Ympäristöministeriö on laatinut luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle luonnonsuojelulain muuttamiseksi.

Luonnonsuojelulakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset, joilla mahdollistettaisiin voimassa olevien säännösten mukaisesti tuotettavien luonnonarvojen eli luonnonarvohehtaarien käyttäminen myös muuhun kuin heikennyksen hyvittämiseen eli esimerkiksi yritysten ympäristövastuullisuuden osoittamiseen sekä yhteisöjen ja kansalaisten vapaaehtoisiin luontotekoihin. Tämän tavoitteena on vauhdittaa luonnonarvomarkkinoiden kehittymistä Suomessa.

1. Lieventämishierarkian noudattamisvelvollisuutta ei tule liittää hallituksen esityksessä ehdotettavaan luontotekoon

Lausuntopyyntöissä on esitetty erikseen kysymys siitä, miten lieventämishierarkia tulisi liittää hallituksen esityksessä ehdotettavaan luontotekoon. Tämän osalta on esitetty kaksi vaihtoehtoa.

MaRa ei pidä perusteltuna sitä, että kestävyysraportointiin velvollisten yritysten pitäisi osoittaa kirjanpitolain mukaisella raportoinnillaan noudattavansa lieventämishierarkiaa, jotta niiden luontoteko voidaan hyväksyä rekisteriin. Velvollisuus ei nykyisellään ulottuisi sellaisiin yrityksiin eikä muihin oikeushenkilöihin, joita kestävyysraportointivelvollisuus ei koske eli esimerkiksi pieniä ja keskisuuria yrityksiä, eikä esimerkiksi kuntia tai yksityishenkilöitä.

Lieventämishierarkian säätäminen luonnonsuojelulakiin monimutkaistaisi kestävyysraportoinnin mukaisten velvoitteiden soveltamisalaan kuuluvien yritysten osallistumista luonnonarvomarkkinoille. Tämä ei olisi myöskään yhdenvertaisuuden näkökulmasta perusteltua, koska lieventämishierarkia kohdistuisi vain hyvin rajalliseen määrään yrityksiä.

MaRa katsoo myös, että lieventämishierarkia ei sovellu vapaaehtoisten luontotekojen tekemiseen, vaan se nostaisi kynnystä osallistua luonnonarvomarkkinoille, joka olisi vastoin luonnonarvomarkkinoiden tavoitetta luoda kannustimia luonnonsuojelulle ja luonnon ennallistamiselle sekä edistää luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä.

MaRa katsoo, että lieventämishierarkian noudattamisvelvollisuutta ei pidä kirjata luontotekojen osalta lainsäädäntöön.

2. Luonnonarvomarkkinoiden kehittämistä on perusteltua edistää

Voimassa olevan luonnonsuojelulain 11 luvussa säädetään vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta. Lain 98 §:n mukaan luonnonarvoja toiminnassaan heikentävä toimija eli niin sanottu heikennyksen aiheuttaja voi hyvittää toiminnastaan luontotyypille tai eliölajin elinympäristölle aiheutuvan heikennyksen lain 99 §:ssä mainituilla toimenpiteillä tuotettavilla luonnonarvoilla tai 100 §:ssä mainittujen edellytysten täytyessä suojeluhyvityksellä.

Luonnonsuojelulakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että lakiin lisättäisiin säännökset tuotettavien luonnonarvojen vaihdannan perusteella tehtävistä kirjauksista luonnonsuojelun tietojärjestelmään sisältyvään viranomaisen ylläpitämään niin sanottuun kompensatiorekisteriin.

Luonnonarvojen ja niihin liittyvän taloudellisen arvon pysyvyyden turvaamiseksi luovutuksensaaja voisi ehdotettavien säännösten nojalla hakea viranomaispäätöstä, jolla hyvitysalueella tuotettavien

luonnonarvojen hävittäminen tai heikentäminen kiellettäisiin samalla tavoin kuin voimassa olevan lain 104 §:n mukaan Lupa- ja valvontaviraston päättäessä hyvityksen korvattavuudesta.

Lakiin lisättäisiin myös säännös, joka selkiyttäisi tuotettavien luonnonarvojen käyttämistä yritysten, muiden yhteisöjen tai kansalaisten vapaaehtoisen luonnon monimuotoisuuden turvaamista edistäviin toimiin. Uuden säännöksen mukaan tuotettavien luonnonarvojen eli luonnonarvohehtaareiden omistaja voisi ilmoituksellaan saada kompensatiorekisteriin merkinnän, että hänen omistuksessaan olevat luonnonarvohehtaarit on käytetty hänen ilmoittamaansa tarkoitukseen, joka voisi olla myös muu kuin vapaaehtoinen ekologinen kompensatio. Tämän päätöksen edellytyksenä olisi edellä mainittu viranomaisen päätös tuotettavien luonnonarvojen alueen määrittämisestä suojelluksi.

MaRa kannattaa luonnonarvomarkkinoiden edellytysten kirjaamista luonnonsuojelulakiin. Luonnonarvomarkkinat mahdollistavat maanomistajille uuden ansaintamahdollisuuden, luovat yrityksille uudenlaisen tavan rahoittaa luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi tehtävää työtä ja osoittaa ympäristövastuutaan.

MaRa pitää myös tärkeänä sitä, että luonnonarvokäytön rekisterin yhteensovittaminen paikkatietoinfrastruktuurin ja kiinteistörekisterin kanssa tulee tehdä siten, että toimijoille on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa selvillä aluetta koskevat ja sen käyttöä rajoittavat tekijät.

MaRa korostaa vielä sitä, että ekologista kompensatiota tulee kehittää jatkossakin vapaaehtoisuuden pohjalta. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio tulee kuitenkin tehdä yrityksille nykyistä enemmän houkuttelevammaksi. Samalla tulee varmistaa myös ekologista kompensatiota koskevan järjestelmän sujuvuus. Nykyinen ekologisen kompensation järjestelmä on osoittautunut käytännössä hitaaksi ja se tuo yrityksille lisää kustannuksia, minkä vuoksi järjestelmä ei edistä luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ehkäisemistä merkittävästi. Tähän osaltaan vaikuttaa se, että ekologista kompensatiota tulee käyttää silloin, kun luonnolle aiheutuvia haittoja ei voida muulla tavoin kokonaan estää tai lieventää.

Hämäläinen Sami
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry